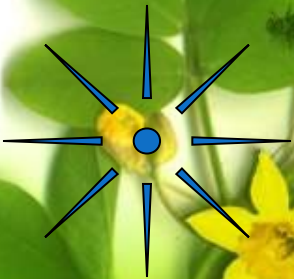

Môn học

Pháp luật đại cương

Th.s Đinh Thị Hoa – Khoa lý luận chính trị

Bài

2

*Những vấn đề cơ bản
về Pháp luật*

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

Kết cấu nội dung

II/ NGUỒN GỐC PHÁP LUẬT

III/ BẢN CHẤT CỦA PHÁP LUẬT

IIII/ THUỘC TÍNH CỦA PHÁP LUẬT

IV/ CHỨC NĂNG, VAI TRÒ CỦA PHÁP LUẬT

VI/ MỐI QUAN HỆ CỦA PHÁP LUẬT VỚI CÁC HIỆN TƯỢNG XÃ HỘI KHÁC

VII/ KIỂU PHÁP LUẬT, HÌNH THỨC PHÁP LUẬT

Bài 2 *Những vấn đề cơ bản về Pháp luật*

I/ Nguồn gốc Pháp luật

1/ Nguồn gốc

★ **NN và Pháp luật là hai hiện tượng có cùng nguồn gốc**

★ **Những nguyên nhân làm phát sinh NN cũng chính là những nguyên nhân dẫn đến sự ra đời của Pháp luật**

Bài 2

1/ Nguồn gốc pháp luật

1/ Nguồn gốc pháp luật

Lịch sử XH loài người trải qua 5 Hình thái KTXH

★ **CỘNG SẢN NGUYÊN THỦY**

★ **CHIẾM HỮU NÔ LỆ**

★ **PHONG KIẾN**

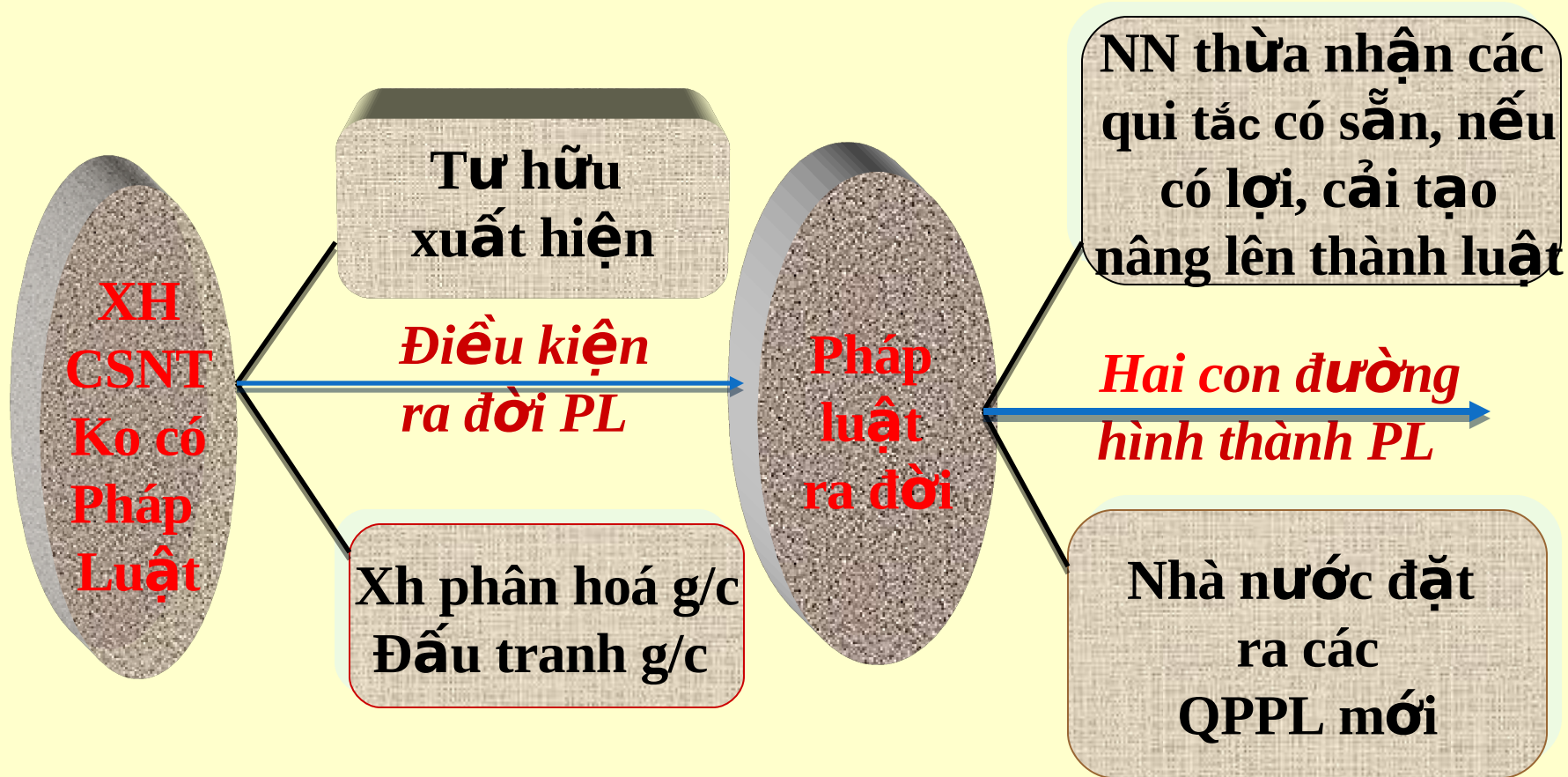
★ **TƯ SẢN**

★ **XÃ HỘI CHỦ NGHĨA**

*Chưa có NN, chưa có PL, cộng đồng Thị tộc, Bộ lạc duy trì c.sống dựa trên **các quy tắc đạo đức. Tập quán..***

*Trải qua quá trình lao động, xã hội loài người vận động, phát triển, Nhà nước ra đời. Khi NN ra đời, NN cần phải có công cụ để thực hiện chức năng, nhiệm vụ của mình, **công cụ đó chính là Pháp luật,***

Con đường hình thành pháp luật.

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

II/ **Bản chất của pháp**

luật

**Bản chất
Giai cấp**

Thể hiện

**Bản chất
Xã hội**

**Bản chất của pháp luật là vấn đề cơ bản của
mọi thời đại**

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

1/Bản chất giai cấp

Không có pháp luật tự nhiên hay pháp luật phi giai cấp

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

1/Bản chất giai cấp

Thể hiện

1 Pháp luật luôn phản ánh lợi ích, ý chí của giai cấp thống trị

2 Mục đích điều chỉnh các quan hệ XH phát triển theo một trật tự phù hợp với ý chí của G/C thống trị

PL chính là công cụ thực hiện sự thống trị G/C.

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

1/Bản chất giai cấp

Pháp luật tuy là ý chí của giai cấp thống trị.

Lưu ý

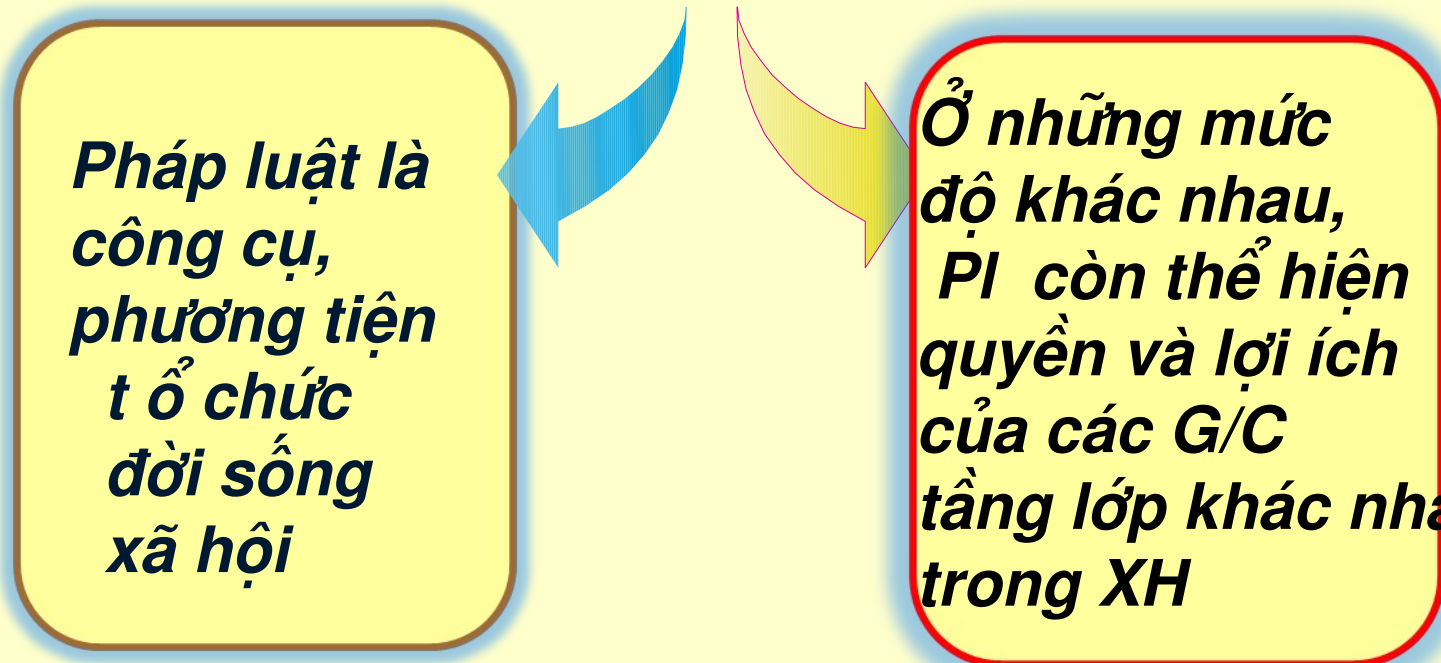
Nhưng ý chí ấy bị quy định bởi điều kiện thực tiễn xã hội.

Chính vì vậy, pháp luật vừa mang tính chủ quan, vừa mang tính

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

2/**Bản** chất xã hội

Thể hiện

Pháp luật là công cụ, phương tiện tổ chức đời sống xã hội

Ở những mức độ khác nhau, PL còn thể hiện quyền và lợi ích của các G/C tầng lớp khác nhau trong XH

Bài 2 Những vấn đề cơ bản về Pháp luật

II/Bản chất của pháp luật

Tóm lại

Pháp luật là một hiện tượng vừa có tính giai cấp vừa có tính xã hội. Hai thuộc tính này có quan hệ mật thiết với nhau, tác động lẫn nhau và cả hai đều mang tính tất yếu khách quan. Do những điều kiện khách quan và chủ quan, sự thể hiện tính giai cấp và tính XH của PL có khác nhau trong các kiểu Nhà nước

Bài 2 *Những vấn đề cơ bản về Pháp luật*

Khái niệm pháp luật

Pháp luật là hệ thống các quy tắc xử sự mang tính bắt buộc chung, do Nhà nước đặt ra, hoặc thừa nhận, thể hiện ý chí Nhà nước, được Nhà nước bảo đảm thực hiện, nhằm điều chỉnh các Quan hệ xã hội.

Bài 2

III/ Thuộc tính của pháp luật

luật

KHÁI
NIỆM

Thuộc tính của PL

**là những đặc
điểm đặc
trung của
Pháp luật.
Căn cứ vào
những đặc
điểm đặc
trung đó có
thể phân biệt
được PL với**

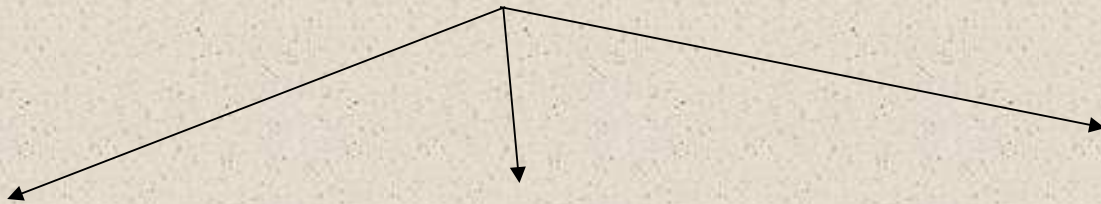
**Tính quy phạm
phổ biến**

Tính cưỡng chế

**Tính xác định chặt
chẽ về hình thức
và nội dung**

III/ Thuộc tính của pháp luật

1/ Tính quy phạm phổ biến

✓ PL là chuẩn mực là khuôn mẫu cho hành vi xử sự của con người

✓ PL đưa ra giới hạn cần thiết để các chủ thể có thể xử sự một cách tự do trong khuôn khổ cho phép

✓ PL có phạm vi tác động rộng rãi, bao quát(là khuôn mẫu chung cho nhiều người, áp dụng trong không gian rộng, thời gian dài)

III/ Thuộc tính của pháp luật

Tính
cưỡng chế

PHÁP LUẬT DO NHÀ
NƯỚC BAN HÀNH VÀ
BẢO ĐẢM THỰC HIỆN

VIỆC THỰC HIỆN PHÁP LUẬT
KHÔNG PHỤ THUỘC VÀO
Ý MUỐN CHỦ QUAN
CỦA CON NGƯỜI

Bài 2

III/ Thuộc tính của pháp luật

1

PL tồn tại dưới dạng văn bản, các văn bản này được ban hành theo trình tự thủ tục nhất định

2

Ngôn ngữ được thể hiện trong văn bản rõ ràng, chính xác, dễ hiểu, một nghĩa...

*Tính xác định
chặt chẽ về
nội dung và
hình thức*

Bài 2

III/ Thuộc tính của pháp

Nhận xét cách diễn đạt trong các câu sau?

- 1 Trâu này để cày không được giết.**
- 2 Lái xe không được bấm còi rú ga trong giờ cao điểm.**
- 3 Cấm không đổ rác khu vực này.**

Bài 2

III/ Thuộc tính của pháp luật

Câu hỏi

*Các nhận định
bên đúng hay
sai,
tại sao?*

1

Ngôn ngữ pháp lý chính xác, rõ ràng, chặt chẽ thể hiện tính quy phạm phổ biến của PL?

2

Một quan hệ XH không thể cùng bị điều chỉnh bởi PL và các quy tắc XH khác?

Bài 2

IV / Chức năng, vai trò của pháp luật

❖ 1/ Chức năng

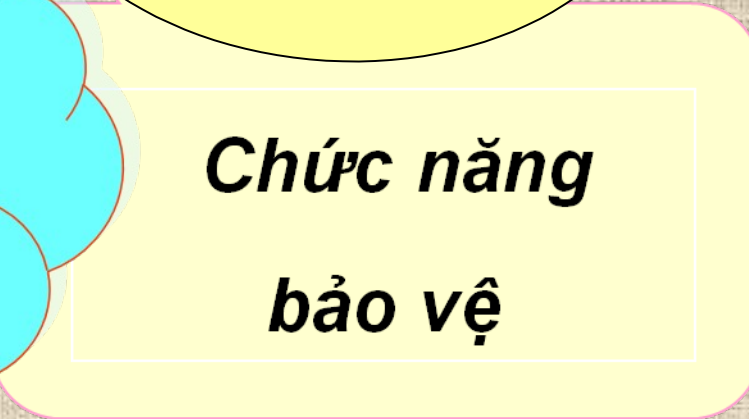
Pháp luật có 3 chức năng cơ bản

**Chức năng
giáo dục**

**Chức năng
điều chỉnh**

**Chức năng
bảo vệ**

Bài 2

1

PL là phương tiện chủ yếu để NN quản lý mọi mặt đời sống xã hội

2

PL là phương tiện bảo vệ quyền, lợi ích hợp pháp của công dân

Vai trò của pháp luật

3

PL là cơ sở hoàn thiện Bộ máy nhà nước

4

PL là cơ sở tạo lập mối quan hệ đối ngoại

Bài 2

V / Mối quan hệ của PL với các hiện tượng XH khác

V / Mọi quan hệ của PL với các hiện tượng XH khác

Quan hệ giữa Pháp luật với kinh tế

- * Sự phụ thuộc của pháp luật vào kinh tế
 - + **Nội dung của PL là do các quan hệ kinh tế-XH quyết định**
- + **Chế độ kinh tế là cơ sở của Pháp luật**
- **PL luôn phản ánh trình độ phát triển của k.tế. (vd)**

- Pháp luật có sự tác động trở lại với kinh tế
- + **Tác động tích cực: ổn định trật tự XH, thúc đẩy kinh tế phát triển khi pháp luật phản ánh đúng trình độ phát triển kinh tế-xã hội (vd)**
- + **tác động tiêu cực: cản trở, kìm hãm sự phát triển kinh tế-xã hội khi pháp luật phản ánh không đúng trình độ phát triển kinh tế-xã hội.**

V /Mối quan hệ **CỦA** PL với các hiện tượng XH khác

Mối quan hệ **CỦA** PL với Chính trị

Quan hệ giữa Pháp luật với chính trị là mối quan hệ giữa pháp luật với đường lối, chính sách của Đảng cầm quyền

Đường lối chính sách của Đảng cầm quyền có ý nghĩa chỉ đạo việc xác định nội dung pháp luật

Cụ thể

Pháp luật thể chế hóa đường lối của Đảng cầm quyền thành ý chí chung của Nhà nước

“Chính trị là linh hồn của Pháp luật”

V / Mọi quan hệ của PL với các hiện tượng XH

khác Mọi quan hệ giữa Pháp luật với Nhà nước

Sự tác động của Nhà nước đối với pháp luật

- Nhà nước là chủ thể ban hành và bảo đảm cho Pháp luật được thực hiện trong cuộc sống
- **Pháp luật chỉ phát sinh, tồn tại và có hiệu lực khi dựa trên sức mạnh của quyền lực Nhà nước**

Sự tác động của Pháp luật đối với Nhà nước

- **Nhà nước không thể tồn tại và phát huy quyền lực của mình nếu thiếu pháp luật**
- Trong tổ chức và hoạt động, Nhà nước phải dựa trên cơ sở Pháp luật, phải tôn trọng pháp luật

V / Mối quan hệ của PL với các hiện tượng XH khác

Mối quan hệ giữa PL với các quy phạm XH khác

1 Nhà nước thể chế nhiều quy phạm đạo đức, tập quán... thành quy phạm pháp luật

2 Phạm vi và mục đích điều chỉnh của Pháp luật so với các loại quy phạm XH khác có thể thống nhất với nhau

3 Các loại quy phạm XH khác đóng vai trò hỗ trợ để Pháp luật phát huy hiệu lực, hiệu quả trong việc điều chỉnh các quan hệ xã hội

Bài 2

V / Mối quan hệ của PL với các hiện tượng XH khác

Câu hỏi

Pháp luật luôn tác động tích cực đến kinh tế, thúc đẩy kinh tế phát triển? Đúng hay sai, tại sao?

Đường lối của Đảng cầm quyền phản ánh chính sách pháp luật của một nhà nước? đúng hay sai, tại sao?

Bài 2

VI/ Kiểu pháp luật và hình thức pháp luật

Kiểu PL là tổng thể các dấu hiệu đặc trưng cơ bản của pháp luật, thể hiện bản chất G/c và những điều kiện tồn tại, phát triển của PL trong một hình thái kinh tế XH nhất định

Pháp luật Chiếm hữu nô lệ

Pháp luật phong kiến

Pháp luật Tư sản

Pháp luật XHCN

Bài 2

VI/ Kiểu pháp luật và hình thức pháp luật

Hình thức pháp luật là các dạng tồn tại trên thực tế của pháp luật

Có 3 hình thức pháp luật

Văn bản quy phạm pháp luật (hình thức tiến bộ nhất)

Tiền lệ pháp

Tập quán pháp

Câu hỏi

1. Pháp luật khác gì so với quy tắc đạo đức và tôn giáo? Nhà nước nên dùng quy tắc nào để quản lý đất nước, vì sao?

2. Nhận định sau đây đúng hay sai, tại sao?

- Pháp luật là một quy phạm xã hội đặc biệt?

- Pháp luật điều chỉnh mọi quan hệ xã hội?

- Tập quán pháp, tiền lệ pháp và văn bản quy phạm pháp luật là những hình thức pháp luật được áp dụng ở Việt Nam ?

- Pháp luật chỉ có thể được hình thành bằng con đường ban hành của Nhà nước?

- Việc pháp luật đưa ra khuôn mẫu, chuẩn mực cho hành vi xử sự của con người là thể hiện tính xác định chặt chẽ về hình thức của pháp luật ?

K t thức bài 2